

Nazis al País Basc

“Els conec directament, he parlat amb ells –inclosos els seus caps i els ideòlegs històrics–, he llegit els seus papers, m’he pres la molèstia de saber què pensen i què diuen. I són qualsevol cosa que vostès voldran (estranyament autistes, sovint insensibles morals, marxistes-leninistes, carlistes, tribals) però no són res que els aproxime als nazis. Res.”

Per fi, ja eren hores, pareix que els intel·lectuals i els polítics del regne d'Espanya han arribat al fons de l'eterna dificultat bascònica (ja hi tenien problemes els reis gots), al concepte que explica les coses, a situar correctament l'enemic en el terreny conceptual: el fons de la qüestió, l'explicació de la violència, la raó per la qual no és possible parlar amb els qui l'accepten, és purament i simplement el nazisme. Ho ha dit solemnement i pública el senyor president del govern. Ja era greu la ceguesa d'il·lustres escriptors i filòsofs, assignant la causa dels mals (assassinats, destrucció, intimidació: qui dubta que tot això és un horror?) a la simple maldat ideològica: la gent d'ETA, els adolescents de la *kale borroka*, els dirigents, militants i votants d'EH i part dels del PNB, els membres del sindicat LAB, etc., pertanyen a l'"extrema dreta xenòfoba", practiquen la "neteja ètnica", i el que busquen terroritzant els ciutadans, sègons Vargas Llosa, és "*imponer en un apocalipsis de sangre y odio vesánico esa patria impoluta, limpia de extranjeros con la que sueñan*". No sé si es pot arribar més lluny en l'obcecació mental, en la ignorància obtusa de la realitat dels fets, de les idees que els mouen i dels ressorts complexos d'una realitat vista només amb ulleres d'injúria metòdica. Intel·lectuals, escriptors, polítics en exercici, parladors de la ràdio, pràcticament tothom que s'expressa en públic (i que per tant condiciona els milions de ciutadans que s'expressen en privat), ja fa temps que han entrat en una cursa d'insults com a línia única d'anàlisi: assassins, criminals –fins ací jo mateix estaria d'acord: mai no justificaré el crim ni la violència brutal, mai de la vida!–, bèsties, animals salvatges, escòria humana, degenerats, tot sembla que és poc per definir els culpables i els còmplices reals o suposats. Després d'això, els insultadors se senten molt pagats d'ells mateixos: són demòcrates, moderns, racionals, liberals, amics del bé i enemics del mal.

Si vostès van seguint a la premsa la successió d'injúries que ocupen el lloc dels conceptes, comprovaran que habitualment són reservades només als fets d'Euskadi, no als equivalents d'altres parts del món on la violència i la mort per motius polítics, nacionals, religiosos o sem-

blant és molt dura, abundant i sagnant. Supose que també deuen ser bèsties degenerades els txetxens (i els russos?), els albanesos de Kosovo (i els serbis?), les tribus de l'Afganistan, els musulmans de Filipines, els guerrillers de Colòmbia, els timoresos, els palestins militants, els hindús i els musulmans del Caixmir, i algun grapat de corsos amb pistola, per posar només alguns casos. Supose que tots ells, o quasi tots, volen també imposar-se algun dia en una "apocalipsi d'odi vesànic". En fi, la negació de l'adversari a través de l'insult ontològic –que l'anul·la com a entitat humana comprensible– és una antiga misèria. El problema és que anul·la també la racionalitat, i per tant bona part de la humanitat, dels mateixos que apliquen la injúria com a mètode. I que aquesta anul·lació produeix l'odi com a resposta, la ceguesa com a instrument d'anàlisi, i el desig profund de resoldre el problema amb la pura destrucció de l'enemic.

Allò que no havia vist mai, però, en un país democràtic d'Europa, era qualificar oficialment de nazisme una força política parlamentària –amb regidors, alcaldes, diputats i un electorat sòlid i ben arrelat– que es defineix ella mateixa com un moviment d'esquerra, i fins i tot d'esquerra revolucionària. No he tingut mai la mínima simpatia per Herri Batasuna i similar, i no puc suportar l'assassinat i l'incendi com a arma política. Però els conec una mica: els conec directament, he parlat amb ells –inclosos els seus caps i els ideòlegs històrics–, he llegit els seus papers, m'he pres la molèstia de saber què pensen i què diuen. I són qualsevol cosa que vostès voldran (estranyament autistes, sovint insensibles morals, marxistes-leninistes, carlistes, tribals) però no són res que els aproxime als nazis. Res. No tota violència ideològica o política és nazisme, per l'amor de Déu i de tots els sants!, ni molt menys qualsevol violència en un context de reivindicació nacional. No es pot pervertir la història, invertir l'ús de les idees i dels termes, d'aquesta frívola i terrible manera. Si no és que –i això és el que em fa horror– els del costat dels "bons", els demòcrates, etcètera, practiquen la mateixa obtusa insensibilitat que els "dolents": si no és que pensen que és lícita la destrucció moral de l'enemic (que és "enemic nacional", no ho oblidem), ja que la destrucció física no ha estat encara possible.